

ONDERNEMERSCHAPSCOMPETENTIES IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvrager	Advies op eigen initiatief	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)	
Goedkeuring raad	23 mei 2022	
Contactpersoon	Mieke Valcke	mvalcke@serv.be

De heer Ben WEYTS

Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Kreupelenstraat 2

B-1000 Brussel

Aandacht voor ondernemerscompetenties in het secundair onderwijs

Mijnheer de minister

Voor de SERV is het een goede zaak dat de nieuwe eindtermen zowel economische en financiële competenties omvatten als competenties m.b.t. ondernemingszin en loopbaancompetenties. Met dit briefadvies op eigen initiatief wil de SERV in het bijzonder aandacht vragen voor de competenties zelfstandig ondernemerschap.

Deze kwamen in het secundair onderwijs aan bod via het verplicht attest van de basiskennis bedrijfsbeheer, dat sinds 2019 is weggevallen. (De SERV bracht hierover een positief advies uit.) In de eindtermen basisvorming is weinig voorzien rond zelfstandig ondernemerschap¹ en dit lijkt ook beperkt ingevuld te worden in de leerplannen. Dit werd door enkele sectoren (horeca, kappers, bouw, hout) aangekaart tijdens een uitwisseling met de SERV.

Vaststellingen van sectoren

- Voor een pak leerlingen is het zelfstandig ondernemerschap een logische stap. Bv. in de sector van de kappers en schoonheidszorgen start 80% van de werknemers binnen de 5 jaar met een eigen zaak, in de horeca 50%. In sommige sectoren kunnen sectororganisaties (fondsen, federaties, ...) zelf ondersteuning bieden, in sommige sectoren is dat pas nadat de zaak reeds opgestart is.
- Basiscompetenties ondernemerschap zijn broodnodig van bij de start van het zelfstandig ondernemen. Het gaat onder meer om kennis over rendabiliteit, de kost van personeel, de hoge investeringskost van machines en infrastructuur alsook om bewustzijn over het effect voor de ganse sector van het verkopen aan te lage prijzen, Wie het secundair

¹ 11.7 De leerlingen lichten toe waarom een onderneming of een initiatief opstarten een goede voorbereiding vereist. 15.3 De leerlingen onderzoeken het studie- en loopbaanaanbod rekening houdend met hun talenten en interesses enerzijds en met de arbeidsmarkt en de loopbaanperspectieven anderzijds in functie van een gefundeerde keuze.

onderwijs afrondt beschikt onvoldoende of in het geheel niet over deze basiscompetenties.

Mogelijke aanpak

De sectoren doen mogelijke suggesties om dit aan te pakken; waar relevant en mogelijk willen ze hier graag aan meewerken:

- een sterke(re) vertaling van o.a. de eindtermen 11.7 en 15.3 basisvorming in de derde graad van het secundair onderwijs (ook in het Project Algemene Vakken). Ondernemerscompetenties zijn voor elke leerling belangrijk of ze nu in de doorstroom-, dubbele of arbeidsmarktfinaliteit les volgen. Dit kan de interesse in (zelfstandig) ondernemerschap aanwakkeren en leerlingen motiveren een aansluitende Se-N-Se te volgen (zie hieronder);
- een pakket (zelfstandig) ondernemerscompetenties in het naamloos 7de jaar, al dan niet als keuzevak;
- opleidingen Se-n-Se
 - die enkel ondernemerscompetenties omvatten, het gaat om een kort traject van enkele maanden; dit aanbod kan ook gekoppeld worden aan een andere Se-n-Se van 6 maanden of 1 jaar; (deze optie zou ook in samenwerking met het volwassenenonderwijs, de Syntra of andere opleidingsverstrekkers en intermediairen met expertise in ondernemerscompetenties aangeboden kunnen worden);
 - die een specialisatie combineren met een pakket ondernemerscompetenties (bv. 4 dagen studie-specifieke en 1 dag ondernemerscompetenties per week), ook in het ondernemerschapspakket wordt er rekening gehouden met de specificiteit van de studierichting in het Se-n-Se jaar; een dergelijke combinatie kan uitnodigend zijn om in te stappen in een specialiserend 7de jaar;
- de opmaak van een referentiekader 'ondernemerscompetenties'; de sectoren willen hier intersectoraal aan meewerken, mét oog voor een sectorale onderbouw afhankelijk van de Se-n-Se waaraan dit gekoppeld wordt.

Verder overleg

De SERV

- steunt de vraag van sectoren naar aandacht voor ondernemerschapscompetenties in het secundair onderwijs. Dat heeft maatschappelijke relevantie nl. sterkere ondernemers en ondernemingen op vlak van personeelsbeleid, financieel beheer, e.d. . De SERV vraagt dat alle suggesties verder onderzocht worden, ook andere suggesties zijn welkom. Het voorstel van de Se-n-Se moet verder bekeken worden o.a. voor wat betreft attestering en de link naar beroepskwalificaties. Overleg met en tussen betrokken sectoren en het onderwijs (waaronder Ahovoks) is aangegeven.
- ziet de aandacht voor ondernemerschapscompetenties in het secundair onderwijs als één schakel naar sterke ondernemingen; ook arbeidsmarktpartners zijn belangrijk in dit traject (sectorfondsen, sectorfederaties, andere (private) opleidingsaanbieders).

De SERV hoopt dat u deze vraag en bekommernis ter harte neemt en kijkt uit naar uw reactie.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter